

Revista Asociației corp. did. medico-pedagogic

==== din România ====

Redactor - Rédacteur - Schriftleiter : Napoleon Scalat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La Rédaction de la Revue : Cernăuți, str. A. Gagea No. 4

Revue de l'Association du Corps didac-
tique medico-pedagogique en Roumanie

Revue des Vereines des heilpädagogischen
Lehrkörpers von Rumänien.

====
Redacția și Administrația : Cernăuți, str. A. Gagea No. 4

Anul III. Nr. 5—6

Maiu—Iunie 1933

====
Tiparul Institutului de orbi și surdo-muși „Regina Maria“, Cernăuți

Apel!

Asociația noastră trecând pragul celui de al doilea an de existență, a putut să înregistreze, cu toate fondurile ei modeste, o serie întreagă de lucrări cari dovedesc munca depusă pentru unirea, cu regret numai în parte, a corpului nostru didactic special.

Luând ființă în Iunie 1931, Asociația compusă numai de vr'o 25 persoane a și început activitatea ei prin publicațiuni didactice ce tind la îmbunătățirea metodelor de învățământ, prin încurajări la editarea diferitelor manuale, prin colaborări la diferite reforme pentru apărarea intereselor corpului did. med. ped. de ori ce grad și în fine prin scoaterea revistei asociației noastre; organ de cea mai mare înșportanță a ființei și crezului medico-pedagogic.

Această revistă întreținută cu multă jertfă și muncă apare regulat dela înființarea asociației noastre și constatăm, că se bucură nu numai de simpatiile corpului didactic special și altor oameni de bine din lăuntru țării noastre, dar și de cele ale colegilor dela institute din vreo 12 state străine.

Programul nostru fiind așa de variat, că pentru a putea ajunge la îndeplinirea lui totală, avem nevoie de o unire absolută a tuturor forțelor de muncă din acest învățământ, căci numai prin noi înșine vom putea realiza toate doleanțele privitoare la domeniul nostru.

Am văzut și vedem că din cauza separării corp. did. dela institutele noastre, pendinte parte de Min. Instr. Publice, parte de Min. Săn. și Ocrot. Soc. și parte de Min. Justiției, nu putem progresa pe terenul surdo-, tiflo- și medico-pedagogic așa cum ar fi de dorit.

Pentru a ajunge însă la acest progres, trebuie să înfăptuim unirea tuturor institutelor sub un singur Minister, și cu o singură programă didactică de studiu elaborată de întregul corp didactic special din țară, care să aibă o singură incadrare legală.

În consecință credem că întregul corp didactic special din întreagă țară va înțelege chemarea noastră la o strânsă colaborare în interesul și pentru binele nostru comun. Rugăm deci cu toată insistența cu membrii corp. did. dela toate institutele de orbi, surdo-muți, întârziți mintali și anormali morali, cari încă nu sunt înscrși în asociație, să-și trimită adeziunile lor neîntârziat la sediul asociației noastre pentru ca să putem conta la serviciile lor morale și puțin materiale.

Comitetul Asociației.

D ă r i d e s e a m ă

asupra institutelor pendinte de Ministerul Instrucțiunii

Institutul de orbi și surdo-muți „Regina Maria“ din Cernăuți.

1. CUVÂNT ÎNAINTE.

În Iunie 1933, sub glorioasă domnie a M. S. Regelui Carol al II-lea, împlinindu-se 24 de ani și 7 luni dela înființarea Institutului de orbi și surdo-muți „Regina Maria“ din Cernăuți, cu onoare prezintăm onoratului Minister al Instrucțiunii publice, Cultelor și Artelor următoarea „Dare de seamă“ asupra activității desfășurate de această școală specială în anul școlar 1932-33.

Tipărind prezentul anuar, Direcțiunea Institutului nu voește alta decât să dea în vileag opera învățământului făcut la școala noastră în favoarea copiilor orbi și surdo-muți.

2. SCOPUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI TIFLO- ȘI SURDO-PEDAGOGIC:

Institutul din Cernăuți formează un așezământ de educație și instrucțiune, în care se dă copiilor orbi și surdo-muți acea cultură generală, care este indispensabilă oricărui cetățean; pe lângă aceasta, se mai dau elevilor orbi și surdo-muți și cunoștințe cu caracter practic, pentru ca orbul sau surdo-mutul învățând o meserie, să nu mai cadă apoi în sarcina Statului sau societății omenești, ci să poată trăi din propria lui muncă manuală sau intelectuală. Și art.

102 din „Legea învățământului primar“ e categoric când zice că scopul școalelor de orbi și surdo-muți e de a da acestor copii putința să fie educați și instruiți. Educația și instrucțiunea copiilor orbi și surdo-muți corespunde unei necesități reale din viața școlară a României.

Institutul nostru, care e o școală specială pentru educația și instrucțiunea copiilor orbi și surdo-muți, cuprinde opt clase, de câte un an fiecare. După natura infirmității lor, copiii orbi sunt educați și instruiți în opt clase aparte; la fel și copiii surdo-muți sunt educați, instruiți și demutizați în alte opt clase aparte.

Institutul nostru primește copii orbi și surdo-muți în vârsta dela 7 până la 10 ani. Copiii odată înscriși sunt supuși obligativității până la absolvirea institutului nostru, respective până la împlinirea vârstei de 16 ani. Primirea copiilor orbi și surdo-muți se face pe baza art. 185 din Regulamentul pentru aplicarea legii învățământului primar, care prevede următoarele: „In școalele de orbi se admit copiii lipsiți cu totul de vedere sau cu puterea vizuală atât de redusă, încât nu pot urma, din cauza ei, în școalele primare obișnuite. In școalele de surdo-muți se admit copiii atinși de surzenie, care îi face neapți de a învăța vorbirea cu ajutorul auzului, și acei copii asurzii sau cu rămășițe de auz atât de slab, încât nu pot învăța limba vorbită pe calea naturală și nu sunt capabili de a percepe cu urechea limba învățată“.

Programa de învățământ, care e în conformitate cu natura orbilor și surdo-muților, cuprinde următoarele materii:

A) In clasele de orbi: a) Instrucțiunea religioasă și morală; b) limba română: cetirea scrisorii de puncte scoase în relief sistemul Braille și a scrisorii Klein, compuse din majuscule ieșite în afară; apoi cele trei scrieri ale sistemului Braille, Klein și Hebold; după aceea intuirea ființelor și lucrurilor din jurul copilului orb și inițierea acestui copil în noțiunile concrete și abstracte asupra lumii văzătorilor; în fine exerciții

gramaticale și compozițiuni scrise ; c) aritmetica practică și noțiuni elementare de geometrie ; d) noțiuni de istoria Românilor, de geografie și de drept civic ; e) noțiuni de științe naturale și fizice ; f) educațiunea fizică ; g) muzica vocală (canto) și instrumentală (pian, vioara) și muzicografia ; h) lucrări manuale din coșărcărie și perărie cu băieții orbi și i) lucrul de mână (croșetăria, diverse împletituri, tricotajul) cu fetele oarbe.

B) În clasele de surdo-muți : a) limba română : demutizarea având la bază : articulația (pronunțarea) sonurilor limbii, cetirea pe buze (labiologia), scrierea, cetirea obișnuită pe cărți tipărite, exerciții gramaticale, compozițiuni scrise și conversațiuni ; b) aritmetica practică și noțiuni elementare de geometrie ; c) religia ; d) noțiuni de istoria Românilor, de geografie și de drept civic ; f) noțiuni de științe naturale și fizice cu aplicațiuni practice și noțiuni de igienă ; g) desenul și pictura, h) educațiunea fizică ; i) lucrări manuale din croitorie, cismărie și tipografie cu băieții surdo-muți și h) lucrul de mână (cusături naționale, broderii, țesături, împletituri, croieli etc). cu fetele surdo-mute.

Fiindcă în institutul nostru se primesc pe de o parte copii orbi, iar pe de altă parte copii surdo-muți, trebuie să amintim și de bifurcarea scopurilor. Pe de o parte, institutul nostru are de scop de a desvolta facultățile fizice, intelectuale și morale ale elevilor orbi, dându-le o cultură elementară și înzestrându-i cu cunoștințele unei meserii practicabile de ei, spre a-și putea câștiga astfel mijloacele de traiu prin munca lor proprie. Pe de altă parte, institutul nostru are de scop de a desvolta facultățile fizice, intelectuale și morale ale elevilor surdo-muți, trezind în spiritul lor la „gândirea verbală“ și predându-le „vorbirea cu graiu viu“, dându-le implicit o cultură elementară indispensabilă și lor și odată cu aceasta și cunoștințele necesare exercițiului unei meserii, prin care să-și câștige mijloacele de traiu prin munca lor proprie. Astfel, institutul nostru tinde să redea vieții „normale“ pe orbii și surdo-muții încredințați acestei școale speciale.

3. PERSONALUL DIDACTIC, ADMINISTRATIV ȘI DE SERVICIU.

Personalul didactic dela școala noastră are o pregătire specială, făcând parte în țară, parte în străinătate. Conform Legii învățământului primar, învățătorii titularizați pe baza examenului de specialitate pentru învățământul orbilor și surdo-mușilor, sunt plătiți cu leafa și gradația sporite cu 50%, iar învățătorii asistenți și maeștrii cu leafa de învățător. Conform art. 226 din aceeași lege, profesorii dela școala noastră sunt asimilați cu profesorii secundari în tot ce privește salariul, drepturile și datoriile.

În anul școlar 1932-1933, au funcționat următoarele persoane didactice, administrative și de serviciu :

1. Profesorul Dimitrie Rusceac, totodată directorul acestui institut, a predat învățământul în clasa a doua A de surdo-muși prin 12 ore pe săptămână.

2. Profesorul Francisc Marcinovschi a predat învățământul în clasa VII-a, cumulată cu clasa VIII-a de surdo-muși prin 18 ore pe săptămână.

3. Profesoara Ecaterina Rusceac a predat învățământul în clasa I-a de surdo-muși prin 18 ore pe săptămână.

4. Profesorul Iosif Camil a predat învățământul în clasa V-a de surdo-muși prin 18 ore pe săptămână.

5. Profesorul Ioan Guga a predat învățământul în clasa a IV-a de surdo-muși prin 18 ore pe săptămână.

6. Profesoara Fevronia Luța a predat învățământul în clasele I-VIII-a de orbi, prin 18 ore pe săptămână.

7. Profesoara Elisaveta Ștefaniuc a predat învățământul în clasa III-a de surdo-muși, prin 18 ore pe săptămână.

8. Profesoara Aglaia Mandiuc a predat învățământul în clasa a doua B. de surdo-muși, prin 18 ore pe săptămână.

9. Profesorul Napoleon Scalat a predat învățământul în clasa VI-a de surdo-muși, prin 18 ore pe săptămână.

10. Învățătoarea gr. II și cu exam. de specialitate Veronica Carpiuc a predat lucrul de mână la fete în toate clasele de orbi și surdo-muși, prin 20 ore pe săptămână.

11. Maestrul Iosif Renowicz a predat coșărcăria și perăria la băieții orbi din toate clasele apoi perăria la fetele

oarbe din clasele superioare, și în fine perăria. — ca îndeletniciri practice — la băieții din clasa I-a de surdo-muți; în total 20 ore pe săptămână.

12. Maestrul Nicolai Ștefaniuc a predat croitoria la băieții surdo-muți din clasele inferioare ca îndeletniciri practice, iar la cei din clasele superioare ca meserie; în total 20 ore pe săptămână.

13. Maestrul Iordache Teodorovici a predat cismăria la băieții surdo-muți din clasele inferioare drept îndeletniciri practice, iar la cei din clasele superioare ca meserie; în total 20 ore pe săptămână.

14. Maestrul Teodot Cernăuțian a predat arta tipografică în clasele a IV-a până la a VIII-a de surdo-muți, prin 20 ore pe săptămână.

15. Maestrul Ioan Ducec a predat muzica vocală și pianul în toate clasele de orbi, prin 20 ore pe săptămână.

16. Maestrul Iosif Grozav a predat vioara în toate clasele de orbi, prin 20 ore pe săptămână.

17. Dr. Alfred Dechner, medic școlar;

18. Marta Gallin, secretară;

19. Lucreția Cheorghiu, menajeră;

20. Vilhelm Swizewski, econom; 21. Alexandra Magaliuc, infirmieră; 22. Gheorghe Ionesi, supraveghetor de ordine; 23. Ioan Bojescu, supraveghetor de ordine; 24. Maria Carel, bucătăreasă; 25. Bronislava Saranciu, lenjeră; 26. Iustina Țugui, portăreasă; 27. Eufrozina Țugui, spălătoreasă; 28. Irina Chișcan, servitoare; 29. Sofia Mutescu, servitoare; 30. Veronica Grigoraș, servitoare.

4. ELEVII ORBI

CLASA I-a. — 1. Victoria Gornicka din Stănești de Jos. 2. Elena Plugăriu din Dănești, 3. Ecaterina Secheta din Răpujineț.

CLASA II-a. — 1. Laurențiu Ciurilă din Iași, 2. Meluzina Moscovici din Bârlad, 3. Aspazia Unguream din Grigore-Ghica-Vodă.

CLASA III-a. — 1. Viorica Vaipan din Boian.

CLASA IV-a. — 1. Ștefan Lașchevici din Vășcăuți, 2. Elena Bicer din Cupca, 3. Ecaterina Bobinschi din Suceava, 4. Aglaia Suprovici din Boian.

CLASA V-a — 1. Mihai Hotincean din Ivancăuți, 2. Veronica Ciurilă din Iași, 3. Varvara Tanasiu din Mușenița.

CLASA VII-a. — 1. Wilhelmina Senft din Slob. Coma-reștilor.

CLASA VIII-a. — 1. Gheorghe Vlad din Jadova, 3. Teresia Hartman din Cozmin.

5. ELEVII SURDO-MUȚI.

CLASA I-a. — 1. Serghie Babin din Stroești (Basarabia), 2. Ancel Berman din Vădeni, 3. Mihail Constantinescu din Otaci, 4. Artur Falhaier din București, 5. Nahman Croitor-Harabagiu din Săveni, 6. Alexandru Kacso din București, 7. Reinhold Kerth din Ilișești, 8. Anton Leonti din Vășcăuți, 9. Eberhard Prelici din Cernăuți, 10. Gheorghe Păucă din Hănești, 11. Coifamn Roitman din Lipnic, 12. Constantin Teleaga din Horodnicul de Jos, 13. Alexandru Tâmbalariu din Târnova, 14. Iohan Vosovieschi din Banila, 15. Clara Bujder din Huși, 16. Ana Ceviuț din Cernăuți, 17. Brana Mihail din Săveni, 18. Elisaveta Volf din Baineț, 19. Erna Bodinger din Cernăuți.

CLASA II-a. A. 1. Alexandru Balan din Corjeuți, 2. Petru Bârcă din Cernăuți, 3. Vasile Cojocar din Sit. Ilie, 4. Solomon Fridman din Iași, 5. Isidor Hudicovschi din Sirăuți de Sus, 6. Erhard Kunzelmann din Cernăuți, 7. Reinhold Prelici din Roșă, 8. Dumitru Nichifor din Lunca, 9. Nicolai Suhac din Stolniceni, 10. Pavel Vasiliu din Tărărășeni.

CLASA II-a B. 1. Mauriciu Aberman din Galaji, 2. Ioan Alexandrescu din Constanța, 3. Viorica Alexandrescu din Dorohoi, 4. Carmen Pausenberger din Dorohoi, 5. Lidia Rânghilescu din Botoșani, 6. Aglaia Rucăreanu din Iași, 7. Ana Schwartz din Fălticeni, 8. Silvia Verciuc din Stroești. 9. Eughenia Verciuc din Stroești.

CLASA III-a. — 1. Nicolai Brinzei din Rohozna, 2. Ilie Herghelegiu din Moreni-Vechi, 3. Haralampie Holban din Mitocul-Drăgomișnei, 4. Alexandru Mihăilă din Dolheștii-vechi, 5. Iosif Pollinger din Iași, 6. Vasile Tărăntuș din Felioara, 7. Aizie

Teitler din Iași, 8. Pinhos Waisman din Bălți, 9. Leo Volf din Baineș, 10. Pasea Ivcer din Căprești, 11. Areta Neamțu din Iași, 12. Liubova Tâmbalariu din Târnova.

CLASA IV-a. — 1. Ilie Cozma din Bărbești, 2. Ioan Fânar din Mahala, 3. Beniamin Gleicher din Siret, 4. Spiridon Miculescu din Bahrinești, 5. Nicolai Moldovan din Mănăstioara, 6. Ovșia Meinchdrun din Chișinău, 6. Victor Popovici din Roman, 8. Nicolai Serdenciuc din Negostina, 9. Camelia Macarie din Dobroslovești, 10. Constanța Munteanu din Tg. Berești.

CLASA V-a. — 1. Constantin Cărăulean din Dorohoi, 2. Clemens Mazurek din Rădăuși, 3. Andronic Moșoc din Boianceni, 4. Mircea Sfihi din Iași, 5. Mina Iosip din Iași, 6. Hanna Segall din Fălticeni, 7. Georgeta Popovici din Roman, 8. Frima Zandweis din Galați, 9. Tea Sobel din Cernăuți.

CLASA VI-a. — 1. Traian Brezni din Roșu-Stâncă (Cernăuți), 2. Moisi Iașan din Briceva, 3. Ilie Costinean din Ropcea, 5. Ioan Dima din Vutcani, 4. Nicolai Lăcustă din Stănești de Sus, 6. Azriil Malicic din Bălți, 7. Braina Medviner din Bălți, 8. Elsa Runzer din Cernăuți, 9. Sima Spiegler din Iași, 10. Zili Solomon din Măriței.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CLASA VII-a.— 1. Sedastian Ballif din Mândrești, 2. Vasile Duca din Secuieni, 3. Lev Filip din Peresecena (Basarabia), 4. Iosif Grossman din Cernăuți, 5. Elena Frankl din Cernăuți, 6. Olga Marianciuc din Cernăuți, 7. Fradea Toiber din Soroca.

CLASA VIII-a. 1. Moisi Bendit din Cernăuți, 2. Richard Linz din Constanța, 3. Leon Leff din București, 4. Ianchel Mandel din Galați, 5. Stelian Popescu din Principele Mihai (Dâmbovița), 6. Șmil Rosenblum din Bacău, 7. Stanislav Vincovschi din Clucucia (Cernăuți).

6. SITUAȚIA ȘCOLARĂ.

La sfârșitul anului școlar 1932—1933, situația elevilor din clasele de orbi a fost următoarea :

Încriși	17	elevi	orbi
Promovați . .	8	"	"
Repetenți . .	0	"	"
Retrași	9	"	"

La sfârșitul anului școlar 1932—1933, situația elevilor din clasele de surdo-muși a fost următoarea :

Incriși	93	elevi	surdo-muși
Promovați . .	76	"	"
Repetenți . .	4	"	"
Retrași . . .	13	"	"

7. CAUZELE ORBIRII.

1. Oftalmia purulentă la copiii nou născuți (Blenoragia oculară)	2	băieți și	5	fete, deci	7	elevi
2. Conjunctivita granuloasă (Trachomul) — "	1	"	"	"	1	"
3. Felurite boli ale ochiului (îmbolnăvirea scleroticei, corneei sau irisului)	1	"	5	"	6	"
4. Felurite boli generale și urmările lor asupra ochilor (Scrofuloză, tuberculoză, vărsat, pojar, siifilis)	1	"	2	"	3	"
In total :	4	băieți și	13	fete, deci	17	elevi

BCU Cluj / Central University Library Cluj

8. CAUZELE SURDITĂȚII.

1. Traumatisme în timpul sarcinii sau în cursul nașterii, apoi împrejurări economice nefavorabile în familie, după aceea abuz de alcool la părinți, în fine influența regiunii	20	băieți, 15	fete, deci	35	elevi ;
2. Leziuni labirintice provocate de procese sifilitice în viața intra-uterină	5	"	2	"	7 "
3. Accidente în timpul primei copilării, lovituri sau căderi în cap	13	"	1	"	14 "
4. Meningită cerebro-spinală	4	"	4	"	8 "
5. Inflamația meningei	3	"	1	"	4 "
6. Tifos	1	"	2	"	3 "
7. Scarlatină	6	"	1	"	7 "
8. Otita medie purulentă	6	"	—	"	6 "
9. Scrofuloză	1	"	—	"	1 "
10. Căsătoria între rude apropiate sau între surdo-muși, eventual cauze necunoscute	5	"	3	"	8 "
In total :	64	băieți, 29	fete, deci	93	elevi.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL TEORETIC-VERBALIST.

În clasele de orbi s'au predat: limba română, istoria, geografia, instrucțiunea civică, matematicile și științele naturale și fizice. În timpul învățământului ne-am folosit de „cărți speciale de cetire cu litere în relief sistemul Braille“. Cine a vizitat școala noastră, s'a putut convinge că elevii orbi cetesc pipăind cu vârfurile degetelor pe cărți cu litere imprimate în relief tot așa de repede ca o persoană văzătoare, care ceteste cu ochii pe cărți cu caractere grafice obișnuite, marcate în negru pe alb. În anul școlar curent, elevii orbi au învățat „cetirea“ cu simțul pipăitului și „scrierea“ sistemelor Braille, Klein și Hebold, bine înțeles cu ajutorul plăcilor construite în aceste scopuri. Pe lângă noțiuni de „limba română“, le-am mai dat elevilor orbi și noțiuni de istorie, geografie, instrucție civică, matematici și științele naturale și fizice, pe cari au putut să le învețe tot așa de bine ca și persoanele cari văd normal.

În clasele de surdo-muți, s'au predat: limba română, istoria, geografia, instrucțiunea civică, matematicile și științele naturale și fizice. La „limba română“, lucrul principal a fost „demutizarea surdo-muților“. Mai întâiu, le-am provocat la surdo-muți „vocea“, iar apoi i-am învățat cum se pronunță (articuleaza) sunurile limbii românești, cum se unesc sunetele în silabe și cuvinte și cum se formulează propozițiuni și fraze. Cu ajutorul „articulației“ (pronunțării) sunetelor vorbite și cu intermediul „cetirii pe buze“ (labiologiei), i-am inițiat pe elevii surdo-muți în „vorbirea cu graiu viu“. Se înțelege că pe lângă „pronunțarea“ (articulația) sunetelor vorbite, le-am predat elevilor surdo-muți „înțelesurile“ inerente cuvintelor învățate: astfel, ei și-au putut însuși o „comoră de cuvinte“ din domeniile substantivelor, verbelor, adjectivelor, numeralelor, prunumelor și particulelor. Odată cu asimilarea acestei comori de cuvinte, le-am arătat elevilor „structura“ diverselor propozițiuni și

fraze, conducându-i sistematic la „câștigarea limbajului auditiv“, atât în vorbă cât și în scris. Elevii surdo-muți, cari la intrarea lor în școala noastră nu puteau să pronunțe nici un cuvânt, au învățat la noi să „vorbească cu graiu viu“ și să cetească după mișcările buzelor vorbele interlocutorului lor. Din „copii surdo-muți“, noi am făcut „copii surdo-parlanți“. Cine a vizitat școala noastră, s'a putut convinge că elevii noștri surdo-muți știu „să vorbească“ cu gura și „să cetească pe buze“, putând deci să întrețină o conversație în limbajul uzual. Pe lângă morfologia și sintaxa limbii românești, le-am predat elevilor surdo-parlanți și noțiuni de istorie, geografie, instrucțiune civică, matematici și științele naturale și fizice, pe cari și le-au putut dobândi tot așa de bine ca și persoanele cari aud normal.

10. ÎNVĂȚĂMÂNTUL RELIGIOS ȘI MORAL.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Condițiunile preliminare pentru dezvoltarea sentimentului religios la copiii surdo-muți le poate procura principal „școala de surdo-muți“, bine înțeles în opoziție cu „copiii cari aud normal“, pentru cari joacă de altfel un rol însemnat și „casa părintească“.

Prin predarea „învățământului religiei“, institutul nostru a căutat să pună baza necesară dezvoltării sentimentelor religioase și morale la elevii orbi și surdo-muți, cari au fost instruiți, fiecare în religia căreia îi aparține.

În anul școlar curent au funcționat următorii profesori de religie :

1. Sf. Sa parohul-exarh Victor Wassilko a predat religia ortodox-română în clasele de orbi și surdo-muți prin 4 ore pe săptămână ;

2. Sf. Sa Părintele și profesorul Iosif Luczko a predat religia romano-catolică în clasele de orbi și surdo-muți prin 2 ore pe săptămână ;

3. Directorul școlii evreești, d-l Calman Dubenschi a predat religia mozaică în clasele de orbi și de surdo-muți prin 2 ore pe săptămână.

11. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRACTIC-MANUAL.

În clasele de orbi s'au predat următoarele arte și dexterități: scrierea sistemelor Braille, Klein și Hebold, apoi desemnul geometric pe plăci anume construite în acest scop și în fine „cântarea“ din gură și la instrumente: pian și vioară. Muzica vocală și instrumentală a format un obiect principal de studiu în toate clasele de orbi.

În clasele de surdo-muți s'au predat drept arte și dexterități: caliografia, desemnul artistic și liniar și în fine pictura. Desemnul și pictura au format materiile principale de studiu în toate clasele de surdo-muți. În școalele de surdo-muți, desemnul urmărește două scopuri: pe de o parte, desemnul reprezintă un „limbaj vizual“, care folosește și la predarea „limbajului auditiv“ la surdo-muți; pe de altă parte, desemnul nu constituie numai o ocupație plăcută pentru elevii surdo-muți, ci și un stimulent pentru îndrumarea lor către profesiunea pictorilor și desenătorilor destoinici.

Elevii orbi și surdo-muți au primit în cursul anului școlar curent și o educație profesională, în atelierelor pentru coșărcărie, cismărie, croitorie, tipografie la băieți și lucrul de mână la fete.

La „lucrul de mână la fete“ s'au confecționat tot felul de împletituri în toate clasele de orbi, iar în clasele de surdo-muți tot felul de broderii și cusături naționale. În clasa VIII-a de surdo-muți s'a predat fetelor și croiul.

În atelierul pentru coșărcărie s'au predat elevilor orbi coșărcăria și perăria ca meserie. Fetelor oarbe din clasa III-VIII-a li s'a predat perăria ca meserie. Acest atelier a fost frecventat de următorii elevi orbi: Laurențiu Ciurilă, Gheorghe Vlad, apoi de următoarele fetele oarbe: Elena Bicer, Veronica Ciurilă, Wilhelmina Senft, și în fine următorii băieți surdo-muți: Serghie Babin, Mihail Constantinescu, Artur Falhaier, Nahman Harabagiu-Croitor, Alexandru Kacso, Reinhold Kerth, Eberhard Prelici, Coifman Roitman, Alexandru Tâmbalariu, Iohan Vosovieschi, Ioan Alexandrescu, Alexandru Balan, Vasile Cojocar, Dumitru Nichifor, Pavel Vasiliu, Ilie Herghelegiu, Haralampie Holban, Alexandru Mihăilă, Mauriciu Aberman, Spiridon Miculesu, Nicolai Moldvan, Victor Popovici.

În atelierul de cismărie s'a confecționat ghetе pentru dame, pentru bărbați și pentru copii. Acest atelier a fost frecventat de următorii elevi surdo-muți din grupul 1.: Anel Berman, Constantin Teleaga, Vasile Cojocar, Isidor Hudicovschi, Haralampie Holban, Ilie Hergheliegiu, Alexandru Mihăilă, Spiridon Miculescu, Reinhold Prelici și din următorii elevi din grupul al II-lea: Vasile Duca, Lev Filip, Ianchel Mandel, Stanislav Vincovschi, Nicolai Lăcustă, Ilie Costinean, Ilie Cozma, Ioan Fănar, Andronic Moșoc, Cărăulean Constantin.

În atelierul de croitorie s'a confecționat haine pentru bărbați și pentru copii. Acest atelier a fost frecventat de următorii elevi surdo-muți din grupul I-lea - Benjamin Gleicher, Mircea Stihî, Clemens Mazurek, Aizic Teitler, Alexandru Balan, Pinhos Vaisman, Reinhold Prelici, Mauriciu Aberman, Leo Volf, Pavel Vasiliu, și din următorii elevi din grupul al II-lea: Stelian Popescu, Moisi Bendit, Șmil Rosenblum, Ioan Dima, Ovișia Meinchdrun, Richard Linz, Traian Brezni, Moisi Iașan.

În atelierul de tipografie s'au imprimat următoarele cărți și reviste: a) Revista Asociației Corpului didactic medico-pedagogic din România, b) Abecedar pentru surdo-muți de Ion Ciorănescu, c) „Să cetim și mai departe“, carte de cetire pentru clasa IV-a de surdo-muți de Gh. Atanasiu, d) Învățământul articulației la surdo-muți de Dim. Rusceac; e) Anuarul așezământului de surdo-muți din Timișoara pe anul 1932-1933. Acest atelier a fost frecventat de următorii elevi surdo-muți: Sebastian Ballif, Traian Brezni, Leo Volf, Benjamin Gleicher, Moisi Iașan, Nicolai Lăcustă, Leon Leff, Lev Filip, Petru Bârcă, Șmil Rosenblum, Ioan Dima, Mircea Stihî, Pinhos Vaisman, Moisi Bendit.

Beneficiile rezultate prin desfacerea produselor executate în sus numitele ateliere au fost acordate 30 la sută elevilor orbi și surdo-muți, 20 la sută maiștrilor și 50 la sută fondului de rezervă, din care s'au plătit mașinile și uneltele procurate pentru aceste ateliere.

12. ASISTENȚA MEDICALĂ

Opera învățământului teoretic-verbalist și practic-manual a putut fi întregită și prin asistența medicală. La

intrare în institut, copiii orbi și surdo-muși în vârsta dela 7 până la 10 ani sunt primiți pe baza unui examen medical și psihologic: medicul școlar în colaborare cu directorul institutului și cu profesorul diriginte de clasa întâia supune deci pe copiii noi sosiți examenului numit, înregistrând rezultatele pe fișele individuale.

La institutul nostru, serviciul medical e încredințat medicului școlar Dr. Alfred Dechner, care a vizitat elevii odată pe săptămână și care a consultat și tratat pe elevii îmbolnăviți.

În cursul anului școlar curent, starea sanitară a elevilor noștri a fost de tot mulțumitoare; nu s'a înregistrat nici un caz de maladie gravă, ci numai boli ușoare și indispozițiuni trecătoare. Mulți elevi au fost consultați și tratați în laboratorul medicului nostru școlar.

13. CORNICA INSTITUTULUI.

Activitatea școlară începe în 15 Septembrie 1932. ^{luj}

Cu începerea dela 1 Octomvrie 1933, d-l profesor Calistrat Jemna a trecut ca director la nou înființatul Institut de surdo-muși din Iași.

Institutul de orbi și surdo-muși „Regina Maria“ din Cernăuți a dovedit că știe cinsti în forma cea mai frumoasă numele Înalt, pe care-L poartă. În 29 Octomvrie crt. s'a serbat ziua de naștere a M. S. Regina Maria, înaltul patron al instituției noastre. Nu putem aduce alt omagiu mai mare înaltului patron decât opera învățământului teoretic și practic și toată munca și sforțările noastre pentru îndrumarea elevilor orbi și surdo-muși spre o meserie, ce să le asigure traiul lor viitor fără a cădea în sarcina Statului sau societății omenești.

În 19 Noemvrie 1932 a avut loc o consfătuire colegială, la care s'a redactat un „anteproiect pe lege“ pentru reorganizarea învățământului special la școalele de anormali: institute și clase speciale pentru orbi, surdo-muși, întârziati mintali și anormali morali, anteproiect, ce a fost înaintat onor. Minister al Instrucțiunii.

În 1 Decemvrie 1932, d-l I. Ionescu, controlor-contabil dela Inspectoratul școlar din Cernăuți, a verificat gestiunea financiară a Comitetului școlar de pe lângă acest institut.

În 2 Decemvrie 1932 s'a comemorat împlinirea a 24 ani dela înființarea acestui institut.

În 16 Decemvrie 1932, Liceul militar din Cernăuți și adecă elevii din clasa a VI-a au vizitat sub conducerea d-lui căpitan Pohonțu institutul nostru, asistând dela orele 8 — 10 dim. la lecțiunile făcute de profesorii noștri.

Vacanța școlară de Crăciun a început în 19 Decembrie 1932 și a durat până în 9 Ianuarie 1933, când au început cursurile din nou.

În 24 Ianuarie 1933 s'a serbat „Unirea Pricipatelor“.

În 8 Martie 1933, d-l Dr. Vasile Sauciuc-Săveanu, inspectorul-șef al Serviciului Învățământului public din Cernăuți, a inspectat institutul nostru, rămânând pe deplin mulțumit de rezultatele găsite în clasele de orbi și surdo-muți.

Vacanța școlară de Paști a început în 8 Aprilie și a durat până în 24 Aprilie, când a început învățământul din nou.

În 10 Mai crt. s'a făcut sărbătorirea acestei zile, evocându-se evenimentele cele mai însemnate din trecutul Neamului românesc.

În 13 Mai 1933, a avut loc la „Seminarul Pedagogic“ de pe lângă Universitatea din Cernăuți o „ședință pedagogică, sub conducerea d-lui prof. Dr. C. Narly și cu participarea d-lui inspector-șef Dr. V. Sauciuc-Săveanu, d-lui director Dimitrie Rusceac, ca reprezentant al Institutului de orbi și surdo-muți; d-lui director I. Drafta, ca reprezentant al Institutului de educație și în fine a tuturor membrilor corpului didactic de pe lângă Liceul de aplicație din Cernăuți. În această ședință s'a luat hotărârea ca toți candidații de profesori, cari fac practică la Seminarul Pedagogic, să asiste 40 de ore la Liceul de aplicație, 5 ore la institutul de orbi și surdo-muți și alte 5 ore la Institutul de Educație, făcând deci 50 de ore de asistență. Pe lângă pedagogia, psihologia și didactică învățământului făcut copiilor „normali“, candidații de profesorii vor face cunoștință și cu „pedagogia, psihologia și didactică“ învățământului făcut în favoarea „copiilor orbi, surdo-muți, întârziați mintali și anormali morali“.

În 24 Mai 1933, Institutul nostru la luat parte la serbările aranjate cu ocazia vizitei M. S. Regelui Carol al II-lea și a marelui Voevod Mihail, la Cernăuți. Pe întreg parcursul străzilor dela gară și până la catedrala mitropolitană, erau înșirați elevii tuturor școalelor primare și secundare. Elevii orbi și surdo-muți au staționat pe trotuarul din fața catedralei, tocmai la intrare. Când cortejul regal trecu pe lângă ei, elevii orbi și surdo-muți își exprimară ovațiunile lor prin entuziasmate strigăte de „ura“, fiind fericiți de a putea saluta și vedea pe augustul lor Suvăran, în care ei văd nu numai pe conducătorul suprem al patriei lor, ci și pe prea bunul lor ocrotitor.

În 8 Iunie 1933, s'a serbat în mod solemn aniversarea suirii pe Tron a M. S. Regelui Carol al II-lea. Cu această ocazie, li s'a vorbit elevilor orbi și surdo-muți despre Dinastie și Rege. Elevii putură exprima din nou toată dragostea și tot devotamentul lor netrărnurit față de prea iubitul lor Suvăran, implorând Pronia cerească ca să-i dea mulți și fericiți ani spre binele României Mari.

În zilele de 16, 17 și 18 Iunie 1933 a avut loc „expoziția de lucru desemn și pictura“ a institutului nostru. La această expoziție, care a sintetizat munca de un an a elevilor institutului nostru, au participat clasele de orbi și cele de surdo-muți. Au fost expuse diferite obiecte confecționate la coșărcărie, cismărie și croitorie. Mai departe, au fost expuse

diverse cusături naționale și lucrări de broderie artistică, executate de fetele surdo-mute și în fine minunate împletituri, executate de fetele oarbe. S'au mai remarcat și lucrările de desen și de pictură ale claselor superioare de surdo-muți. A fost o expoziție bine alcătuită, care a arătat frumoase însușiri din partea elevilor și bune îndrumări din partea profesorilor și maștrilor acestei școli speciale.

În 16 Iunie crt. a avut loc examenul de absolvirea clasei a VIII-a de orbi. Cu această ocazie, Gheorghe Vlad a obținut certificatul de absolvire a cursurilor de orbi, cu mențiunea „foarte bine“.

În 18 Iunie 1933 a avut loc „serbarea de fine de an școlar“, cu următorul program: 1. Directorul Dimitrie Rusceac a rostit cuvântarea de deschidere; 2. Elevii orbi au intonat „Imnul Regal“ sub conducerea maestrului Ion Duțec; 3. d-na profesoară Fevronia Luța a făcut demonstrații cu elevii orbi la „cetire“ și „scriere“; 4. d-na profesoară Ecaterina Rusceac a demonstrat cu clasa I-a de surdo-muți; d-na prof. Aglaia Mandiuc cu clasa a doua B de surdo-muți, d-na prof. Elisaveta Ștefaniuc cu clasa III-a de surdo-muți, d-l prof. Ion Guga cu clasa IV-a de surdo-muți, d-l prof. Iosif Kamil cu clasa V-a de surdo-muți, d-l prof. Napoleon Scalat cu clasa VI-a de surdo-muți și d-l prof. Fr. Marcinovschi cu clasa VII-a cumulată cu clasa VIII-a de surdo-muți. Aceste demonstrații au fost o dovadă a muncii depuse pentru buna educație și instrucțiune a elevilor orbi și surdo-muți.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

În 20 Iunie crt. a avut loc examenul de absolvirea clasei a VIII-a de surdo-muți. Cu această ocazie au obținut „certificatul de absolvire“ următorii absolvenți surdo-parlanți: Moisie Bendit, Richard Linz, Leon Leif, Ianchel Mandel, Stelian Popescu, Șmil Rosenblum și Stanislav Vincovschi.

Cursurile au încetat în ziua de 21 Iunie 1933, când elevii orbi și surdo-muți au plecat acasă la părinții lor. În acea zi, institutul nostru a intrat în vacanța mare de vară.

15. AUTORITĂȚILE INSTITUTULUI.

Învățământul copiilor orbi și surdo-muți, aflați în vârsta școlară dela 7 până la 16 ani, este în sarcina Ministerului Instrucțiunii, Cultelor și Artelor în tot ce privește a.) apunțamentele personalului didactic, administrativ și de serviciu; b.) cheltuelile pentru combustibil și iluminat, necesare școlii și internatului; c.) subvențiile trebuincioase pentru nutrimntul elevilor bursieri. Salariile personalului și cheltuelile materiale figurează în bugetul Ministerului Instrucțiunii, Cultelor și Artelor.

Retribuțiunile personale și cheltuelile materiale au fost reduse în exercițiul financiar 1933 față de 1932, și anume din cauza suferințelor pecuniare, prin care trece țara, Personalul didactic, administrativ și de serviciu nu și-a primit salariile pe lunile Martie și Aprilie 1932, iar furnizorii, cari au livrat alimente în contul elevilor bursieri, n'au fost achitați pe semestrul al II-lea din 1932 și pe lunile Aprilie și Maiu 1933. Cu toate acestea trebuie să relevăm că Ministerul Instrucțiunii, al Cultelor și Artelor a făcut tot posibilul ca interesele Institutului de orbi și surdo-muși „Regina Maria“ din Cernăuți să nu sufere prin aplicarea planului de economii, impus gospodăriei Statului Român.

În anul școlar 1932-1933, autoritățile noastre superioare au fost :

1. Ministrul Instrucțiunii: d-l Dr. Dimitrie Gusti, prof. univ.
2. Subsecretar de Stat: d-l Dr. Petre Andreiu, prof. univ.
3. Director general pt. învățământul primar: D-l Petre Ghițescu.
4. Inspector pt. învățământul anormalilor: d-l Ioan Ciorănescu.
5. Inspector-șef al Serviciului local de învățământ din Cernăuți: d-l Dr. Vasile Sauciuc-Săveanu, profesor.

15. ACTIVITATEA COMITETULUI ȘCOLAR.

În anul școlar 1932-1933, Comitetul de conducere a fost compus din :

1. D-l Dimitrie Rusceac; președinte; membru de drept.
2. D-l Francisc Marcinovschi, secretar; ales de corpul profesoral.
3. D-na Fevronia Luța, aleasă de corpul profesoral.
4. D-l Eudoxiu Salat, ales de adunarea generală.
5. D-l Ion Bârcă, ales de adunarea generală.
6. D-na Aglaia Mandiuc, aleasă de adunarea generală.
7. D-l Alexandru Șcurhan, ales de adunarea generală.

Comisia de censoredi a fost compusă din :

1. D-l Florea Florescu, delegatul Ministerului.
2. D-l Iosif Camil, ales de corpul profesoral.
3. D-l Gheorghe Ucraineț, ales de adunarea generală.

În scopul de a veni într'ajutor Statului în rezolvirea datorinței de a îngriji de luminarea și buna creștere a copiilor orbi și surdo-muți, aflați în vârsta școlară, a luat ființă comitetul nostru, care și în anul școlar 1932-1933 s'a preocupat de creierea resurselor suficiente pentru întreținerea acestui institut. Înainte de toate, Comitetul școlar s'a preocupat de aflarea mijloacelor pentru hrana elevilor din internatul școlii noastre. Comitetul școlar a plătit din propriile sale venituri în mare parte articolele de alimente furnizate pentru nutrimentul elevilor ; apoi, Comitetul a achitat facturile pentru întreținerea localului de școală și internat, și pentru reparațiunile făcute la instalațiunile de ape ducte și iluminat și în fine cheltuelile mărunte pentru cancelaria școlii și internatului. Astfel, Comitetul școlar a depus o muncă intensă pentru asigurarea condițiunilor necesare bunului mers al institutului nostru.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
CUVÂNT DE ÎNCHEIERE.

Aruncând o privire retrospectivă asupra anului școlar 1932-1933, corpul didactic se socoate achitat de sarcina lui, căci a dat „absolvenți orbi“, cari posed noțiunile unei culturi generale și cunoștințele elementare pentru mănuierea „coșărcăriei și perăriei la băieți“ și „lucrul de mână la fete“. Corpul didactic se mai socoate achitat de sarcina lui și pentru motivul că a demutizat copii și a dat „absolvenți surdoparlanți“, cari posed noțiunile unei culturi generale și cunoștințele cerute pentru mănuierea „cismăriei, croitoriei și tipografiei la băieți“ și „lucrului de mână la fete“. Din expunerea făcută în această „Dare de seamă“ constatăm că întreg personalul didactic, administrativ și de serviciu și-a îndeplinit menirea lui cu toată conștiinciozitatea.

Ocupându-se de învățământul și educația copiilor orbi și surdo-muți, institutul nostru a înfăptuit o imensă operă națională, socială și umană, căci

a lucrat cu succes pentru progresul constant al „Neamului românesc“, pentru crearea tipului de „om perfect și productiv“. Astfel, Institutul de orbi și surdo-muți din Cernăuți a sesizat din nou importanța copilului orb și surdo-muți pentru națiune; printr'un timp de 8 ani cât ține școlăritatea, el s'a străduit să înarmeze pe copilul orb și surdo-mut cu cele mai puternice arme, cari sunt „cultură generală și cunoștințele unei profesii“; și în fine el a reușit să înarmeze pe absolvenții orbi și surdo-muți cu maximul de vigoare fizică, intelectuală și morală.

Ajungând la finele „Dării noastre de seamă“, aducem mulțumirile cele mai vii onor. Minister al Instrucțiunii, Cultelor și Artelor, în a cărei sarcină e întreținerea Institutului de orbi și surdo-muți din Cernăuți, patronat de însăși M. S. Regina Maria, mama tuturor suferinzilor din scumpa noastră Românie-Mare. Învățăământul public, care a desăvârșit și în acest an școlară o rodnică activitate în domeniul copilului orb și surdo-mut, s'a făcut demn de toate elogiile.

Prof. Dimitrie Rusceac,
director.

D ă r i d e s e a m ă
asupra institutelor pendinte de Minist. Sănătății și Ocrot. Sociale

---

Așezământul de Asistență al surdo-muților din Timișoara.

Încetăm pe răbojul existenței noastre al 48-lea an de existență și funcționare efectivă și fără a pierde o clipă nădejdea de bine și prosperitate, stăm la datorie asigurând prin educație și instrucție viitorul copiilor surdo-muți de sub ocrotirea noastră.

Și ca întotdeauna ne adresăm mamelor îndurerate și acelor copii orfani cari n'au pe nimeni, decât un Dumnezeu și credința în umanitatea societății :

„Nu pierdeți nădejdea. Prin educație și instrucție copii voștri surzi și muți vor vorbi, vor ceti, scrie și vor deveni productivi și folositori societății.

Toată munca și străduința noastră o facem pentru copilașii voștri, ca să-i scăpăm din ghiarele cerșetoriei și vagabondajului de mâine.

Mamelor, ștergeți lacrimile voastre ! Așezământul se va îngriji de copilașii voștri, cu aceeași grijă de mamă, pe care o aveți. Viitorul copiilor voștri este asigurat !“

Ținem să relevăm și să aducem mulțumiri :

Onor: Ministerului Sănătății și Ocrotirilor Sociale, sub a cărui autoritate ne aflăm, pentru grija și interesul ce-l poartă copilașilor surdo-muți. Grijă și interes izvorâte dintr'un simțământ umanitar și dintr'o înțelegere părintească a necesităților de ocrotire și educație a acestor copii surdo-muți.

D-lui Dr. Aurel Căndea, Inspector General Sanitar, apărătorul și îndrumătorul nostru, care ne-a ajutat să ducem la bun sfârșit munca unui an școlar.

D-lui Dr. Pavel Corcan, directorul spitalului de copii din Timișoara, pentru examenarea, cutireacția Pirquet și radiologică a tuturor copiilor din așezământ, pentru realizarea depistării tuberculozei.

D-lui Dr. I. Corcan medic primar la spitalul Bega, pentru examenarea Oto-Rino-Laringologică a tuturor copiilor din așezământ.

D-lui Dr. Tegeluț director și medic la institutul de Igienă din Timișoara, pentru examenarea la reacția Wassermann la toți copiii din așezământ.

Ambulatorului policlinic din Timișoara, pentru tratamentul antisifilitic, început la copiii găsiți cu reacția Wassermann pozitiv.

D-lui Edmod Kiray, controlor contabil la Insp. Gen. Sanitar, care a donat 2 războaie de țesut, pentru atelierul de țesătorie.

Sf. Sale preot Corneliu Vuia, pentru cărțile de religie, ce a binevoit să le doneze copiilor surdo-muți.

Prea Sf. Sale episcop Dr. Augustin Pacha, care a donat 500 lei pentru Pomul de Crăciun.

D-lui Matei I. avocat, care a donat 200 lei pentru Pomul de Crăciun.

D-lui inginer silvic și șeful ocolului silvic din Timișoara, care a donat Pomul de Crăciun.

Tuturor doamnelor și domnilor, cari prin contribuția lor s'a împodobit Pomul de Crăciun, pentru copilașii surdo-muși rămași în așezământ.

Tuturor acestora, copiii surdo-muși le aduc mulțumirea lor caldă și sinceră.

CUVINTELE DIRECTORULUI LA DESCHIDERA ANULUI ȘCOLAR.

Conștienți de rolul nostru educativ și îndrumător în viață a copiilor surdo-muți, țin să amintesc odată cu deschiderea anului școlar, datoria ce o are fiecare membru al corpului didactic.

Rugându-vă, ca să priviți în activitatea Dv. n numai o meserie de existență în viață ci o menire nobilă și o datorie umanitară față de acești copii.

O dragoste de mamă să vă călăuzească în clasă și o îndemănare de tată, să vă fie cuvintele și gândurile față de copii. O credință fermă în izbânda Dv. să vă fie baza de activitate, ca să puteți apăra cu toată convingerea dreptul la viață a copiilor surdo-muți.

Cer corpului didactic conștiințiozitate în clasă, punctualitate în serviciu și un interes deosebit pentru activitatea copilului în afară de clasă. Vreau o colaborare intimă și sinceră a întregului corp didactic, pentru a ne ajunge cu prisosință scopul ce-l urmărim.

Știind importanța dexterităților la lucrul de mână, fete și băieți, cer propunătorilor o deosebită grijă și preocupare pentru aceasta.

Să se execute întocmai programa analitică și în executarea ei să se pună suflet și dragoste.

Pentru maestrii de ateliere, aceiași dorință o am. Punctualitate, conștiințozitate și nici o abatere dela regulament.

În fața greutăților zilnice și față de cheltuielile ce le suportă Ministerul pentru ocrotirea copiilor, se cere din partea noastră o dublare a datoriei, a muncii, știind că numai așa vom învinge greutățile ce le întâmpinăm.

Străjeri necliniți ai intereselor așezământului, rugăm pe bunul Dumnezeu ca scumpa noastră Țară România, s'o țină în veci unită și puternică iar pe gloriosul rege Carol II. mulți ani și fericiți.

ACTIVITATEA AȘEZĂMÂNTULUI

Activitatea așezământului își are următoarele ramificațiuni :

1. Activitate didactică. 2. Activitate profesională. 3. Activitate administrativă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Activitatea didactică.

Copilul surdo-mut este pregătit pentru viață, înarmându-l cu cunoștințele a 4 clase primare, după ce natural a fost învățat să vorbească, să scrie și să citească. Datorită acestui fapt, precum și infirmității lui, învățământul este individual. Fiecare copil surdo-mut este pregătit, coordonând metoda orală, după gravitatea infirmității sale.

În anul școlar 1932/33 au funcționat 9 grupe, conduse fiecare de către un profesor med. ped. Fiecare grupă se socotește o clasă și în senzul acesta a funcționat :

Cl. I, II, III și IV-a — Demutizarea.

Cl. V A. V B. și cl. VI-a — Cursul primar.

Grupa I B. II ucenici — Cursul Complimentar.

Rezultatul pe clase, a elevilor surdo-muți la sfârșitul anului școlar a fost :

Cl. I, sub conducerea d-lui Adalbert Zsutty prof. med. ped. cu următorii elevi și următoarea situație :

1. Beck Iosif, promovat 2. Drănceanu Ioan, promovat 3. Dicu Eugenia, promov. 4. Floroiu O. Sofia, promov. 5. Göndör Iosif, promov. 6. Goldberger Roza, repet. 7. Iözk Iosif, promov. 8. Katzenmayer Elisab., retr. 9. Măgurean Alex., promov. 10. Mura Const., retras 11. Nyari Hermina, promov. 12. Petruț Gavril, promov. 13. Puiu Iosif, promov. 14. Samson Gh., promov. 15. Santa Ștefan, promov. 16. Tabuc Ortansa, repetență 17. Trandafir Nicolae, promov. 18. Ticiu Eugenia, promov. 19. Florea Gh. Marin, promov. 20. Argint P. Pastoloriana, repetent 21. Mihai Copăceanu, promov.

Cl. II-a sub conducerea d-lui Matei Schmitz prof. med. ped. cu următorii elevii și următoarea situație :

1. Bizon Maria, promov. 2. Brezina Carol promov. 3. Cârștian Elena promov. 4. Cservenka Gh. promov. 5. Devits Ștefan promov. 6. Florea Petru promov. 7. Gheorghe Mihaiu promov. 8. Iöger Iosif promov. 9. Mihalic Emeric promov. 10. Nagy Ioan promov. 11. Pătrășcoiu Alex. promov, 12. Spaia Ionia promov. 13. Stoicescu Tache promov. 14. Tornea Paulina promov.

Cl. III-a sub conducerea d-lui Francisc Klampfer prof. med. ped. cu următoarea situație :

1. Bizon Ioan promov. 2. Bogdan Victor promov. 3. Braun Francisc promov. 4. Dudaș Iosif promov. 5. Hagelis Caludița promov. 6. Iova Nicolae promov. 7. Irimia Georgeta promov. 8. Jurconii Elena promov. 9. Oprica Nicolae promov. 10. Rizica Ana promov. 11. Romila Nicolae promov. 12. Ruziska Ana promov. 13. Sferdian Taționa promov. 14. Stănilă Zeni promov.

Cl. IV-a sub conducerea D-nei Cornelia Atanasiu prof. med. ped. cu următoarea situație :

1. Bătrâna Ioan promov. 2. Demetrescu Hristea promov. 3. Lenz Friderik promov. 4. Maranescu Gh. promov. 5. Modor Maria promov. 6. Peliciu Iosif promov. 7. Mihalic Elena promov. 8. Maior Margareta promov. 9. Stern Eugen promov. 10. Sedlac Rozalia promov. 11. Brașoveanu Pavel promov.

Cl. V-a sub conducerea d-lui Ladislau Hrivneak prof. med. ped. cu următoarea situație :

1. Balog Francisc promov. 2. Brad Maria promov. 3. Chis Lucia promov., 4. Corondan Mihai promov. 5. Cupfer Gheorghe promov. 6. Iancu Elisabeta promov. 7. Morariu Gheorghe promov.

Cl. V. B, sub conducerea d-lui Aleodor Suciu prof. med. ped. cu următoarea situație :

1. Cipcar Ioan promov. 2. Hirst Maria promov. 3. Francisc Wilhelm promov. 4. Lucaciu Iuliana promov. 5. Milosav Jiva promov. 6. Neta Adam promov. 7. Romila Anton promov.

Cl. VI-a sub conducerea D-nei Ana Câmpianu prof. med. ped. cu următoarea situație :

1. Bârnea Gheorghe promov. 2. Criștiu Ioan promov. 3. Cimpoi Gheorghe promov. 4. Corom Anton promov. 5. Deliominiu Iuliana promov. 6. Hațegan

Iosif promov. 7. Medelele Teodor promov. 8. Molnar Ladislau promov. 9. Morna Cornel promov. 10. Ponta Teodor promov. 11. Mihaiu Nichifor promov. 12. Rischar Maria promov.

Grupa I și II-a ucenici, sub conducerea D-nei Netty Butnariu cu următoarea situație :

1. Căprar Nicolae promov. 2. Filip Icleanu promov. 3. Franzen Francisc promov. 4. Cornelia Ioan promov. 5. Petria Ioan promov. 6. Stoian Maria promov. 7. Vodă Dumitru promov. 8. Curtician Maria promov. 9. Funariu Iulian promov. 10. Mocanu Carolina promov. 11. Mesaroș Ioan promov. 12. Vessa Atanase promov. 13. Wisbecher Ioan promov. 14. Vulpe Vasile promov. 15. Varvara Stroia promov.

Prin trecerea în cadrul disponibil a 4 puteri didactice, dela 1 Aprilie repartizarea claselor s'a făcut după cum urmează :

1. Gheorghe Atanasiu director cl. I-a cu 21 elevi. — 2. Netty Butnariu prof. med.-ped. c. III-a cu 14 elevi — 3. Aleodor Suciu prof. med.-ped. cl. III-a cu 14 elevi. — Cornelia Atanasiu prof. med.-ped. cl. IV-a cu 11 elevi. — 5. Ana Câmpianu prof. med.-ped. cl. VI-a cu 12 elevi.

Grupa I și II-a ucenici cu 15 elevi, Gheorghe Atanasiu prof. med.-p. cl. V-a la Geografie ; Netty Butnariu prof. med.-ped. cl. V-a la Vorbire și Aleodor Suciu prof. med.-ped. cl. V-a la Aritmetică (cl. V-a cu 14 elevi).

Se face educația și instrucția a 99 copii surdo-muși (2 copii s'au retras din 101) dintre cari 91 sunt interni și 8 copii surdo-muși sunt externi.

EDUCAȚIA MORALĂ ȘI RELIGIOASĂ.

Religia a fost predată la elevii creștini-ortodoxi câte 4 ore săptămânal, pe 2 grupe (cl. IV-a și cl. V-a și VI-a) de d-l Gh. Atanasiu, directorul așezământului sub supravegherea preotului ortodox Corneliu Vuia, parohul bisericii din Iosefin ; la elevii catolici de d-l Adalbert Zsuttu prof. med. med. și sub supravegherea preotului local catolic.

În fiecare duminică și sărbătoarea, elevii surdo-muși au fost duși la biserică, luând parte la serviciul divin.

La începutul anului școlar, 15 Sept. 1932, ora 9 a. m. s'a oficiat serviciul divin de către preotul paroh Corneliu Vuia în fața copiilor, corpului didactic și a personalului de educație internă și administrativ.

La Crăciun, pentru elevii rămași în așezământ, s'a sărbătorit „pomul de Crăciun“ de față fiind corpul didactic și întregul personal. În fața pomului luminat, s'au recitat poezii și s'a explicat copiilor „Crăciunul“ împărțindu-le daruri.

La 13 Aprilie ora 10¹/₂ în biserica din Iosefin, elevii surdo-muși s'au mărturisit și împărțășit.

Dela 1 Aprilie, religia ortodoxă a fost predată de d-na Cornelia Atanasiu prof. med. ped. iar la elevii catolici de d-l Adalbert Zsutty prof. med. ped. cu aprobarea Inspectoratului Sanitar și în urma intervenției oficiului parohial rom. cat. din Timișoara 256/933.

EDUCAȚIA FIZICĂ.

Educația fizică de un rol hotărîtor în dezvoltarea copilului surdo-mut, a fost predată de d-na Ecaterina Suciu profesoară de gimnastică, licențiată a Institutului de educație fizică din București.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pe lângă sala de gimnastică, prevăzută cu toate aparatele necesare, elevii surdo-muși s'au bucurat anul acesta și de deosebita d-nei Ecaterina Suciu, dovedind dragoste și interes pentru educația fizică a copiilor surdo-muși.

EDUCAȚIA ARTISTICĂ.

Educația artistică încredințată d-lui Ionel Popa maestru de desen și sculptură, surdo-mut demutizat fost elev al acestui așezământ.

Învățământul artistic a constat din: Desen, desen industrial, cartonaj, modelaj și lemnăria în miniatură. Elevii au executat desene din imaginație, după natură și model. Elevii mai talentați au executat și diferite picturi ușoare. La modelaj și cartonaj diferite lucruri artistice, iar la lucrarea lemnului în miniatură, elevii au executat mobilier și sculptură.

Toate obiectele executate de elevi au fost expuse la expoziția așezământului.

2. Activitatea profesională.

Educația profesională a copiilor surdo-muți este asigurată prin funcționarea a trei ateliere, ce există în așezământul nostru :

1. Atelierul de cismărie condus de Th. Măgurean, maestru.
2. Atelierul de croitorie condus de Mihaiu Șulea maestru.
3. Atelierul de tâmplărie condus de Matei Haag, maestru. Fetele surdo-mute învață și lucrul de mână casnic precum și țesutul covoarelor persane și românești, sub conducerea și supravegherea d-nei Emilia Vasiliu, învățătoare de lucru de mână.

Pe anul școlar 1932/33 au fost repartizați următorii ucenici :

- Atelierul de croitorie (6 ucenice): 1. Curtician Maria, călfiță 2. Mocanu Carolina călfiță 3. Stroia Varvara călfiță 4. Maria Stoian ucenică anul I. 5. Cornelia Ioan ucenică anul I. 6. Petria Ioan ucenică anul I.

- Atelierul de cismărie (4 ucenici): 1. Mesaroș Theodor (călfiță) 2. Funariu Iulian (călfiță) 3. Căprâr Nicolae ucenic anul I. 4. Filip Icleanu ucenic anul I.

- Atelierul de tâmplărie (5 ucenici): 1. Wisbecher Ioan anul II. 2. Vesa Atanase anul II. 3. Vodă Dumitru anul I. 4. Franzen Francisc anul I. 5. Nanu Cornel anul I.

Ucenicii au fost angajați la ateliere pe bază de contracte de ucenicie prin corporația meseriașilor din Timișoara, după care timp de ucenicie li se vor elibera carnete de calfă și dreptul de-a fi angajat ca lucrător cu plată sau maestru cu dreptul de-a profesa meseria învățată.

Așezământul mai are sub supravegherea sa morală, copii surdo-muți plasați în atelierile din oraș ca ucenici pe : Horvat Iuliana, Vulpe Vasile, Boleanțu Nicolae și Vidoviciu Iosif.

La sfârșitul anului școlar 1932/33 s'au clasificat de calfă, eliberându-le Carnetul de lucru, următorilor : 1. Mesaroș Teodor calfă cismar 2. Funariu Iulian calfă cismar 3. Mocanu Carolina calfă croitorească 4. Curtician Maria calfă croitorească 5. Stroia Varvara calfă croitorească 6. Vidoviciu Iosif calfă croitor. 7. Boleanțu Nicolae calfă croitor.

Atelierile așezământului funcționează conform regulamentului pentru funcționarea atelierului dela Minist. Sănăt. Ocrot. Sociale și tot venitul lor este pus în slujba desăvârșirii educației

profesionale, realizarea mijloacelor pentru îmbunătățirea atelierelor și pentru ajutorul material calfelor eliberate.

PRIMIRI ELIBERĂRI ȘI PLASĂRI.

În locurile devenite vacante și potrivit aprobării Minist. Sănăt. și Ocrot. Sociale Nr. 47150 din 22 Iulie s'au primit următorii copii surdo-muți, la începutul anului școlar 1932/33.

1. Ioan Drănceanu din Pâncota jud. Arad. 2. Mihai Nichifor din Constanța. 3. Katzemayer Elena din Nerău jud. Timiș. 4. Eugenia Ticiu din Lonea jud. Hunedoara. 5. Iosif Iozsa din Boșca Montană jud. Hunedoara. 6. Gavril Petruț din Lonea jud. Hunedoara. 7. Nicolae Trandafir din Cuptoare-Secul jud. Caraș. 9. Gh. Samson din Ploești. 9. Hermina Negri din Petroșeni, jud. Hunedoara. 10. Eugenia Diciu din Timișoara. 11. Ștefan Santa din Uisenteș, jud. Timiș. 12. Ion Cornelia din Călnic, jud. Caraș. 13. Ion Petria din Călnic, jud. Caraș. 14. Theodor Ponta din Șicula, jud. Arad.

Examenul de primire medico-pedagogic a fost făcut de o comisie compusă din 3 profesori medico-pedagogi și medicul așezământului. BCU Cluj / Central University Library Cluj

În cursul anului a fost primită din ordinul Ministerului copila Pastoloziana Argint din București.

S'au retras: Mura C-tin, Katzemayer Elisabeta și Mihaiu Nichifor care a urmat particular și extern.

La începutul anului școlar s'au plasat definitiv următorii elevii surdo-muți:

1. Vodă D-tru, ucenic tâmplărie, la părinți. 2. Franzen Francisc — idem — 3. Savu Nicolae la Colonia de muncă, București. 4. Till Rozalia sub îngrijirea părinților. 5. Ionescu Maria absolventă a 4 clase, la părinți. 6. Ana Orz absolventă a 5 clase, la părinți. 7. Maria Stean absolventă — idem.

Părinții se îngrijesc de educația profesională. În cursul anului s'au plasat: 8. Teodor Mesaroș calfă cismar, la părinți; Funariu Iulian calfă cismar, idem.

IGIENA ȘI STAREA SANITARĂ.

Curățenia și ordinea în așezământ a asigurat buna igiena a copiilor. În fiecare sâmbătă s'a făcut baie copiilor și obligatoriu întregului personal de serviciu. Starea

sanitară sub îngrijirea d-lui Dr. medic de circ. bună. Cazuri epidemice și boli grave n'am avut. Elevilor debili fizici li s'au dat suplimente de ouă, slănină, legume, lapte și untură de pește.

LABORATORUL MEDICO-PEDAGOGIC.

Cu ord. Minist. Sănăt. și Ocrot. Sociale s'a aprobat înființarea și funcționarea laboratorului medico-pedagogic dela așezământul nostru. Un regulament special a fost înaintat spre aprobare.

Laboratorul medico-pedagogic face cercetări medicale, acustice, fonetice, psihologice, pedagogice, didactice, metodice și sociale.

Rezultatul cercetărilor se vor expune în buletinul laboratorului și studii speciale.

În anul școlar 1932—33 laboratorul medico-pedagogic a executat următoarele lucrări: 1. Anchetă socială asupra surdo-muților adulți domiciliați în Timișoara. 2. Recensământul surdo-muților din jud. Timiș-Torontal (în curs de executare.) 3. Cutireacția Pirquet la toți copiii internați. 4. Examenul radiologic la toți copiii surdo-muți. 5. Reacția Wassermann la toți copiii surdo-muți. 6. Examen Oto-Rino-Laringologic la toți copiii surdo-muți. 7. Măsurarea inteligenței: aplicarea testelor neverbale dela Universitatea din Cluj. 8. Dezvoltarea fizică a copiilor; Măsurători antropometrice.

Rezultatul cercetărilor vor constitui norme de orientare în învățământul nostru și un studiu aparate despre surdo-mut.

STATISTICĂ ANUALĂ.

1. Efectiv: Interni ocrotiți surdo-muți 91. Externi: 8. Total 99 ocrotiți surdo-muți.

2. După starea socială, elevii surdo-muți au fost: Orfani: 4; necunoscuți 2; nelegitimi 4; legitimi 89. Total 99 elevi surdo-muți.

3. După naționalitate, elevii surdo-muși au fost : Români 65 ; Maghiari 21 ; Germani 8 ; Ceho-slovaci 2 ; Evrei 2 ; Greci 1. Total : 99 elevii surdo-muși.

4. După locul nașterii, elevii surdo-muși au fost : din Banat 70 ; din Ardeal 11 ; din Muntenia 14 ; din Moldova 3 ; din Dobrogea 1. Total : 99 elevi surdo-muși.

5. După ocupația părinților, elevii surdo-muși au fost : agricultori : 33 ; comercianți : 3 ; meseriași : 11 ; funcționari : 12 ; muncitori : 32 ; necunoscuți : 8. Total 99 copii surdo-muși.

6. După etate, elevii surdo-muși au fost : În vârstă de 7—10 ani 41 ; 10—14 ani 48 ; 14—20 ani 10. Total 99 copii surdo-m.

7. După cauza surdității, elevii surdo-muși au fost : din naștere 58 ; meningită 14 ; Scarlatină 4 ; Tifos 6 ; Sgârnciuni 2 ; Traumatisme 1 ; Necunoscut 14. Total 99 copii surdo-muși.

COMITETUL ȘCOLAR.

Comitetul școlar a fost alcătuit din următorii : Gheorghe Atanasiu director-președinte, Aleodor Suciuc, Adalbert Zsutty prof., Florian Sferdian șef de gară Bocsig și Th. Demetrescu, învățător Zătreni-Vâlcea membri, iar M. Nichifor, șef de poliție Constanța și Petrea Milosav, agricultor Felnac jud. Timiș ca cenzori.

Situația comitetului școlar pe anul școlar 1932-33 a fost următoarea : Intrate Lei 21.546.50 ; Ieșite Lei 21.091.— Sold Lei 455.50.

ADMINISTRAȚIA.

Așezământul se află sub autoritatea Ministerului Sănăt. și Ocrot. Sociale și este condus pe d-l Gh. Atanasiu prof. med. ped.

Directorul are sub ordinele sale un administrator, un impiegat de birou, supraveghetori și oameni de serviciu, necesari bunului mers al așezământului.

Aprovizionarea făcută în bune condițiuni. D-l Iosif Cristoloveanu administratorul așezământului s'a achitat conștiincios de îndatoriile sale, realizând buna ordine și curățenie în așezământ.

Copii surdo-muși au stat sub supravegherea neîntre-rupută a d-lor E. Paller, V. Diconoviciu și A. Topolog supraveghetoare la așezământ.

Domeniul anormalilor mintali

Turburările mintale și de comportament la copiii post-encefalitici

de Dr. M. Schächter-Nacy.

Modificările personalității în urma atingerii encefalitice (e vorba de encefalita epidemică : maladia lui von Economo-Cruchet) sunt azi destul de bine cunoscute, mai ales la adulți. Dar mult mai interesant este studiul modificărilor sau alterării personalității copilului care a fost atins de această boală, fiindcă aci boala dă naștere unor turburări mult mai complexe decât la adult, care este un individ format, terminat din dublul punct de vedere somatic și psihic.

Aceste modificări ale personalității copilului merită nu numai atențiunea medicului psihiatru dar și a psihologului pedagog, care va avea de multe ori ocazia să întâlnească pe acești indivizi în rândurile elevilor de școală primară sau medie.

Dacă în genere, la adulți modificările personalității în urma boalei de care vorbim aci, nu sunt întotdeauna foarte importante imprimând o nouă atitudine organismului, la copii dimpotrivă problema apare cu totul altfel.

Adultul este o ființă terminată ca să zicem astfel : el este de multă vreme înarmat cu multiple scheme motorii și de înțelegere practică a reacțiunilor utile vieții, pe când copilul sau chiar adolescentul sunt încă pe drumul ascensiuni în experiență, adică la acești din urma dezvoltarea psiho-motrice este încă neterminată. Acesta din urmă trebuie să mai cucerească mijloacele adecvate care îi permit „inserarea“ în realitatea practică. Or, maladia lovindu-l în acest stadiu tocmai, se înțelege că atingerea nervoasă nu va fi fără un mare răsunet asupra-i.

Cunoștințele actuale asupra anatomiei patologice a encefalitei epidemice ne arată că maximul de leziuni interesează formațiunile nervoase din mezocefal. Or, importanța funcțională a acestor centri în dinamica vieții noastre vegetative, importanța

*) Din greșeala elevilor ucenici s'a imprimat aci pag. 34 în loc de pg. 32 ; și invers la pag 34 este pag 32. (vezi cifrele paginelor) !

Intrând și mai mult în inima subiectului nostru, vom accentua mai întâiu asupra faptului că frecvența turburărilor personalității la copiii post-encefalitici este diferit apreciată de diferiții autori cari s'au ocupat cu chestiunea de mai sus. Astfel pe când Stern indică un procent de 10⁰/₀, Parsons notează unul mai ridicat, adică : 14—16⁰/₀ din copiii atinși.

Debutul acestor turburări ale personalității se face după un timp dela începutul maladiei, adică se poate stabili existența unui interval liber între începutul maladiei, și acel al turburărilor de care vorbim. În unele cazuri, s'a putut observa totuși că începutul acestor turburări se făcea imediat după boală.

Copiii post-encefalitici nu vor avea nici odată o capacitate de muncă școlară demnă de laudă ; ei sunt în genere elevi mediocri, de multe ori incapabili să rețină ceea ce alții fixează ușor ; lecțiunile lor sunt neglijat elaborate, incoerența și distracțiunea fiind aproape caracteristică. Cu colegii lor sunt în genere răi, îi maltratează că și pe frații și surorile lor în timpul când sunt acasă. Ei devin copiii terbili, spaima chiar a profesorilor lor, pe care îi plictisesc sau pe care îi insultă fi cu vorba fie chiar cu gestul. Din cauza atitudinii lor față de profesori și față de colegii lor, ei sunt repede eliminați după ce au făcut să se vorbească de ei. Mai mult, atitudinea lor de agitați motori nu epuizează comportmentul lor desechilibrat. Ei sunt adeseori acuzați de mici furturi sau chiar de delictе comise în clasă asupra conșcolarilor sau a profesorilor. Astfel, sunt unii care în mod sistematic fură obiecte de valoare variabilă de la colegii lor sau care se introduc în cancelarii pentru a face cine știe ce mici răutăți.

Dar nici acasă nu sunt mai buni. Aceștia par a fi perdut cu totul echilibrul și calmul lor anterior, și din buni și ascultători ce erau, devin insuportabili din cauza tendinței lor de fi răi cu frații și surorile, cu animalele, și chiar cu tot ce le cade sub mână. Sunt acei copii care sparg în mod voit totul, aceasta deși își au foarte bine seama de calitatea celor ce comit. Cu vecinii au același comportare : într'adevăr, acești copii îi supără, le fură lucruri de valoare diferită. Unii copii fură din magazine lucruri pentru a le îmbrăcă sau pentru a le vinde cu prețuri mici și a-și putea procura obiecte la care țin.

*) Din greșeala elevilor ucenici s'a imprimat aci pag. 34 în loc de pg. 32; și invers la pag 34 este pag 32. (vezi cifrele paginelor)!

că turburarea primară psihică a encefalitei este una parțială și anume atinge momentul psihomotoric și volitiv, legat strâns împreună cu el, de vreme ce conștiința și tot ce este legat de dânsă, rămâne cu totul intact.

Din tot ce am spus până aci, se vede că ceea ce este alterat în urma encefalitei, va da o turburare masivă a comportării individului. Se înțelege aci prin cuvântul de comportare, ceea ce psihologii behavioriști explică prin felul în care un individ dat reacționează la diferitele excitațiuni sau stimulente interne sau externe; fie că acestea sunt de natura psihică sau nu.

Inteligența, cum am spus'o mai sus, și împreună cu ea și memoria, sunt în regulă generală neatinse, la bolnavii care au suferit de encefalită. Dar în cazul când maladia lovește un individ prea tânăr, adică în primii 4 ani de pildă (în acel moment când copilul învață că cunoască lumea externă prin nenumărate contacturi ce le are cu dânsa) în acest caz, inteligența poate fi foarte serios compromisă. În asemenea cazuri nu ne vom mira să avem uneori de a face cu copii debili mintali, imbecili sau chiar (deși lucrul este mai curând excepțional) cu idioși strictiori sensu.

Dar chiar dacă copilul a fost atins de encefalită la o vârstă mai mare, adică la 8, 9 sau 10 ani, poate să ne apară ca foarte înapoiat din punct de vedere intelectual. În asemenea cazuri, problema se pune altfel; nu trebuie să neglijăm în aceste cazuri să luăm în considerare și faptul că din cauza boalei, copilul nu a putut să urmeze un timp care (uneori destul de însemnat, adică unul sau doi ani) cursurile școlii. Numai în așa fel nu vom comite greșeala de a vorbi de demență adevărată la copiii post-encefalitici.

Vom vedea, mai jos, că de cele mai multe ori, copii care după această boală numai vor sau numai pot urma din cauza comportării lor, școala, rămân din punctul de vedere al nivelului lor intelectual cu totul înapoi indivizilor normali, deși funcțiunile inteligenței, ca memoria sau perceperea justă a diferitelor situațiuni se face bine.

Așadar, deficiențele de ordin intelectual la copiii post-encefalitici pot fi adevărate proprio sensu, atunci când din cauza intreruperii școlii, copilul nu a putut profita de instrucțiunea adecvată.

lor în corelațiunile lor cu glandele incretorii și chiar cu scoarța, ne face să credem că nu s'a exagerat prea mult când unii au încercat să localizeze în acei centri sub-corticali, sediul personalității profunde a noastre, adică locul unde se află schemele motorii în relațiunea cu modul nostru „specific“ de a reacționa în fața diferitelor solicițiuni ale vieții noastre sufletești.

Pentru von Economo, un savant de renume mondială, și descoperitorul științific al encefalitei epidemice, turburările care le întâlnim în boala care-i poartă numele, au dovedit în mod definitiv justea absolută a posibilității de disociere a fenomenelor psihice în cele numite de Stransky, Noopsyche și în Thymopsyche; într'adevăr, după Economo, în encefalită avem de a face cu o turburare izolată a Thymopsychei, Noopsychea rămânând intactă.

Așadar, maladia encefalitică care este esențialmente o atingere a trunchiului cerebral, are drept expresiune o turburare a afectivității, a voinței și vieții instinctive (Triebleben al autorilor germani), sau cum am spus mai sus într'un termen nou creat de psihiatrii germani, o turburare a Thymopsychei. Noopsyche, adică funcțiunile superioare de memorie, inteligență în cel mai larg înțeles al cuvântului, conștiință și perceperea vieții externe, sunt cu totul intacte în urma atingerii de către maladia lui von Economo.

Nu trebuie totuși să se creadă că centrul mezocefalic este autonom lucrând după singura lor inițiativă. Chiar V. Economo spune că există legături intime între trunchiul cerebral și corticalitate (mai ales lobul frontal).

Pentru Economo, turburarea importantă care este la baza maladiei sale, este rezumabilă la următoarele câteva cuvinte: este vorba de o turburare primară a acelei funcțiuni pe care o numim Voință; cu alte cuvinte este o alterațiune primară a voinței fără vreun alt element ideogen, căci există o bază organică, o leziune, care este localizată la nivelul formațiunilor cenușii ale trunchiului cerebral.

Această delimitare a lui Economo trebuie azi mult lărgită, căci cum am spus și vom vedea, nu numai voința este alterată ci și întregul edificiu al modului nostru de comportare în societate.

Prof. J. BERZE din Viena spune a propos de acest lucru

Nici atașarea la casă și la părinți numai este normală. Unii din acești mici post-encefalitici, dezertează casa părintească pentru a vagabonda prin locuri mai mult sau mai puțin cunoscute lor. Mai mult, mânași parcă de un impuls irezistibil, unii din acești copii străbat fără să comită uneori nimic, decât mici furturi, distanțe de 10—20 și chiar mai mulți Km.

Deși orientați foarte bine în timp și spațiu, deși cu memoria mai curând perfectă a tot ce-au făcut, ei continuă a face mereu aceleași fapte rele pe care sunt gata de multe ori să le regrete pentru a le repetă ceva mai târziu.

Limbajul lor are de multe ori ceva obscen. Nimic nu-i oprește să se exprime în mod uneori insolent sau chiar ne-tolerabil. Într'un studiu bine documentat celebrul psihiatru el-vețian Bleuler, caracterizează astfel pe acești mici desechili-brați: ei devin, spune el, foarte activi, se agită ziua și noaptea și nu fac altceva decât să plictisească pe alții. Ei fură, mint și cerșesc: dacă li se oferă ceva ei sunt capabili să distrugă acest lucru sub privirea donatorului; iar dacă puștile îi ajută ei lovesc pe colegii lor. Iși dau seama că-și fac lor mai mult rău decât altora, se caesc pentru a reîncepe imediat mai târziu faptele lor nechibzuite.

(Va urma).

Domeniul anormalilor morali

Fișe individuale

a unor copii dela Școala de Indreptare din Iași.

Constantinescu Nicolae.

E trimis în institut într'o vârstă destul de înaintată. Are două clase de liceu. A fost eliminat din liceul militar Târgul Mureș.

Era fiul generalului Toma Constantinescu din Ga-lați, mort pe câmpul de onoare în 1916-1918.

Avea frați ofițeri și surori. Un frate ofițer a murit tot în timpul războiului 1916-1918 într'un accident de cale ferată la Ciurea-Iași.

El fiind copilul cel mai mic, a fost luat în orfelinate și dat la școală. Umblând prin diferite orfelinate și medii sociale, fiind o fire susceptibilă la orice, ajunge ambițios, recalitrant și refractor la ordinele din școală și este eliminat.

Stând din nou prin orfelinate și făcând unele neajunsuri, este trimis la Institutul de Indreptare Iași.

Aci s'a urmărit a fi îndrumat să învețe din nou într'o școală, căci se vedea că este foarte inteligent. A fost dat la școala comercială. Părându-i-se că nu vede în ea un viitor care să-l mulțumească, se retrage și se pregătește în institut, pentru a da liceul în particular.

Ajunge de își mai dă câteva clase.

Ea fire bine făcută, de statură înaltă, inteligent cu maniere alese, bun la suflet și milos; se poartă frumos cu camarazii și li se impune printr'o autoritate deosebită căutând a-i domina și a-i supune voinții lui.

E însă totdeauna nemulțumit de situația lui.

E foarte simțit și orice cuvânt i se adresează cu dojană sau observație îl încruntă și-l tulbură grozav. E totdeauna gata să ia diferite atitudini față de cei ce-l dejenesc.

Un coleg inv. și ped. fiind mai tânăr și neștiind bine felul lui, i-a făcut o observație destul de justă, dar față de alți copii mai mici. El înfuriindu-se s'a repezit și i-a dat două palme.

Evident că colegul avusese toată dreptatea; dar nu avusese tactul cuvenit și și-a creiat această situație penibilă.

Când a împlinit 20 de ani, a obținut un serviciu la tribunal și a stat până ce a fost încorporat.

A fost înrolat la marină. Era foarte curajos și muncitor. Scriea la început că îi merge bine. Dar din cauza sbuciumului său sufletesc, ni s'a comunicat că s'a aruncat în mare!

Ghiorghiu Ioan

E în etate de 17 ani. Se găsește în cl. IV-a prim. Ca fizic e bine dezvoltat din toate punctele de vedere: înălțimea mijlocie, corpul bine făcut, musculos, văzul, auzul și celelalte simțuri sunt normale. Cota inteligenței 84⁰/₀.

E trimis în institut cu un dosar sanitar în care se arată că are conjunctivită granceloasă și gome sifilitice. E în curs de tratare. Deasemeni are și o foaie personală în care se induc motivele ce ar justifica cererea de internare în acest institut. Se arată că este un leneș, fură, fumează, e recalcitrant etc.

Nu are pe nimeni. De loc e din Sibiu. E de origine evreu.

În institut s'a arătat la început ca un element pașnic și retras. A fost însă numai o aparență justificată de timiditate și necunoașterea mediului.

În scurt timp și-a arătat tot felul lui de a fi. Prezintă apucături rele: îndosește lucruri, mai apoi a făcut spargeri în magazinele școlii, înjura urât, fumează, fuge de treabă și e obraznic cu învățătorii lui.

Tot timpul dela o vreme sta retras. A fost prins cu obiceiuri urâte și imorale ce le practica asupra altor copii mici, sau asupra animalelor. În institut ajunge să termine cl. V, dar mai departe nu voește să mai învețe.

Fiind dat la atelierul de cismărie ajunge să-și însușească meseria mediocru, deși a stat 4 ani.

Aceasta se explică din cauză că era cu rea voință și leneș.

A stat în institut până ce a fost încorporat în serviciul militar.

Maxim Gheorghe.

E orfan de ambii părinți. E de loc din județul Botoșani. A fost trimis la institut de orfelinatul triaj din Iași, arătând că este un copil foarte rău și fură orice îi iese în cale.

Intr'adevăr s'a prezentat la început ca morocănos, privea în altă parte când îi vorbeai, fumă și fura. Deasemeni era o fire bătaușă.

A isprăvit în institut cinci clase primare și a învățat meseria de tâmplar în atelierul școlii.

Era sârguincios la lucru și atent. Cu învățarea meseriei, ajunge simțit și cuviincios. Iși însușește destul de bine meseria. A stat în institut până la vârsta de 20 ani. A ieșit cu meseria învățată, cu toate sculele necesare unui bun tâmplar, cu un capital de peste 10.000 lei și bine echipat ca haine.

S'a dus în satul lui și a deschis un atelier. După un an a venit să viziteze institutul.

Cu o vădită bucurie s'a adresat directorului spunându-i că o duce bine, are un atelier și că e numit și meastru la școlile primare în două comuni, pentru lucru manual de tâmplărie.

Apostol Stoian.

De loc din Constanța. Era orfan de tată, care murise în război. Avea mamă, frați și surori. A venit în institut la vârsta de 10 ani. A terminat școala primară și a fost prezentat la școala normală V. Lupu Iași.

Fiind inteligent, reușește bine. În toți anii era printre cei mai buni. A ieșit învățător în anul 1930.

Motivul pentru care fusese trimis la acest institut, era că se manifesta ca un bătauș și foarte îndărătnic.

Spre mulțumirea noastră a tuturora, că în fiecare an se arăta tot mai înțelegător și-a terminat cu bine școala.

Tudor Enache.

De loc din Constanța. A fost trimis la institut dela orfelinatul de acolo. Era fără părinți. Avea frați și surori mai mari.

A fost trimis cu dosar sanitar în care se arăta că e cu conjunctivită granuloasă, are gorne sifilitice și este epileptic.

Ca inteligență sub normal. Are însă aptitudini la toate meseriile. E harnic și o fire constructivă. E milos cu animalele.

E bun cu cei buni, dar grazov de nervos și rău cu cei ce-l necăjesc. E în stare să dea în cap, să facă orice, celui ce l-a supărat. Are ades accese de epilepsie.

Odată a fost prins tocmai când se arunca pe fereastră noaptea dela al doilea etaj. Era într'o stare de confuzie mintală.

Umbla totdeauna cu bale la gură, ceiace îi atrăgea diferite vorbe dela camarazii săi.

În institut se purta bine, învăța meseria de tâmplar și făcea de toate. Iubia mult ferăria. Din această cauză, a trebuit să-l dăm la lăcătușărie. A plecat acasă la cererea unui frate mai mare.

D. D. Scorpan,
Institutul de Educație Cernăuți.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*) Luate în anul 1929 la Șc. Indreptare din Iași.

*) Sunt fișe ce caracterizează individul modo-grosa. Voiu arăta în numărul viitor fișe alcătuite pe bază de studiu medico-pedagogic.

I n f o r m a Ț i u n i

„Universul“ din 12 Iunie 1933 aduce următoarea informațiune: Au fost trecuți în cadrul disponibil următorii funcționari ai Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor sociale, ale căror posturi au fost suprimate prin bugetul pe anul 1933-1934.

Dr. Lemeny Eleonora, inspector medic-pedagogic la Cluj, Stoklas Ion, prof. med.-ped. la Așezământul de surdo-muți din Cluj, Ladislau Hrivneak, prof. med.-ped. la Așezământul de surdo-muți din Timișoara, Schmitz Matei, Zsutty Adalbert și Klampfer Francisc, profesori medico-pedagogici la Așezământul de surdo-muți din Timișoara.

Aici întâlnim nume, ce formează podoaba învățământului surdo-muților din Transilvania. Atât în Institutul de surdo-muți din Cluj cât și în Institutul de surdo-muți din Timișoara nu e vorba de vreo „asistență publică“, ci pur și simplu de „educația și învățământul“ copiilor surdo-muți, aflați în vârsta școlară. Cei ce predau învățământul de surdo-muți nu sunt „funcționari ai asistenței sau ocrotirii sociale, ci educatori, profesori, a căror activitate se bazează pe aplicarea unei metode speciale de instrucțiune“, ce are sublimul scop de a transmite „copilului surdo-mut“ vorbirea cu graiu viu. Dacă retragem copilului surdo-mut tocmai factorul menit să-l demutizeze și să-l readucă în sânul societății omenești, atunci nu facem alta decât să reducem îngrijirea pentru această categorie de copii deficienți, cari și ei au tot dreptul de a se bucura de binefacerile educației și învățământului. Lovind în profesorii de surdo-muți, lovim în copiii surdo-muți. Regretăm că au fost trecuți în cadrul disponibil al funcționarilor profesori, cari „de jure“ cad sub prevederile legilor școlare. Regretăm în fine că au fost scoși la dispozițiune tocmai profesori, cari au desvoltat în domeniul învățământului surdo-muților o activitate demnă de laudă și unanimă apreciere. Rugăm pe onor. Minister al Sănătății să revoce aceste dispozițiuni, venind astfel în ajutorul copiilor surdo-muți.

D-nele și d-nii directori ale institutelor noastre din întreaga țară sunt rugați a ne trimite „Drăi de seamă (anuale) pe anul școlar 1932-33, ca să le putem publica în revista noastră.

- 41 -

B u l e t i n u l . A s o c i a ț i e i

ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ A „ASOCIAȚIEI CORPULUI DIDACTIC MED.-PED. DIN ROMÂNIA“. Duminică în 14 Mai 1933, la ora 10 a. m. s'a ținut în localul Institutului de orbi și surdo-muți din Cernăuți str. Aviator Gagea 4, adunarea generală ordinară a „Asociației corpului did. med.-ped. din România sub președenția d-lui prof. F. Marcinovschi, la care au participat toți membrii dela Institutul de orbi și surdo-muți și dela Institutul de educație, ambele din Cernăuți. Ordinea de zi a fost următoare: 1. Citirea procesului verbal dela ultima adunare. 2. Darea de seamă asupra activității comitetului pe 1932/33. 3. Darea de seamă a casierului și primirea noului buget pe exercițiul 1933—34. 4. Raportul censorilor. 5. Descărcarea comitetului central și primirea gestiunei. 6. Demisia comitetului și noui alegeri. 7. Eventuale. Președintele salută pe toți membrii prezenți, constată numărul membrilor reglementar și declară ședința deschisă.

S'a intrat apoi în ordinea de zi a adunării.

Secretarul comitetului d-l Scorpan a citit procesul verbal dela ultima adunare generală, iar președintele d-l F. Marcinovschi a făcut o amplă dare de seamă asupra activității comitetului. Tot așa și secretarul comitetului d-l Scorpan a făcut un raport cu deamănuntul asupra gestiunei. După primirea noului buget și a descărcării comitetului, președintele a prezentat demisia întregului comitet central. Demisia a fost primită. S'a ales apoi prin aclamații următorul comitet: Dr. Alfred Dechner, Fr. Marcinovschi, Ioan Coșurba, Iosif Camil, Napoleon Scalat, D. Scorpan. T. Cernăuțean, Repciuc G. În comisia censorilor: Eug. Băcu, 2. Dubenschi Calman. Supleanți: 1. d-nele A. Mandiuc. E. Ștefaniuc F. Luța. După ședința adunării generale, noul comitet central ales s'a întrunit în ședință pentru constituire. Intrucât d-l Marcinovschi declară că și-a dat demisia din calitatea sa ca președinte și redactor din motive de sănătate și deci nu mai este în stare să primească aceste mandate, s'a ales următorul comitet de conducere: Președinte: Napoleon Scalat; vicepreședinte: Ioan Coșurba; secretar: D. Scorpan; casier: I. Camil; redactor: Napoleon Scalat și coredactor: D. Scorpan.

În biblioteca as. noastre se află reviste med. ped. dela diferite instit. din străinătate precum și reviste. Membrii asoc. pot cere sub formă de împrumut trimițându-ne timbrele necesare ptr. expedierea lor.

D-nele și d-nii membrii sunt insistent rugați să ne trimită costul restant al abonamentului la revista noastră.